

सामाजिक अध्ययन कक्षा १०

परियोजना कार्यपुस्तिका

विद्यार्थीको नाम :	
रोल्लनं. :	
शैक्षिक सत्र :	

पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए अनुसारका प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य सम्बन्धी सम्भावित क्रियाकलाप र पाठ्यपुस्तकमा दिइएका परियोजना कार्यहरूलाई समावेश गरि तयार गरिएको

१.३. तपाईं रहेको प्रदेश वा जिल्लामा राष्ट्रिय गौरवका विषय हुन सक्छन् , ती के के रहेछन् ? खोजी गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुहोस् ।

एकाइ २. विकास र विकासका पूर्वाधार

२.१. नेपालका राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको सूची तयार गरी आफ्नो प्रदेशमा सञ्चालित कुनै एक आयोजनाका बारेमा निम्नलिखित तथ्यहरूको खोजी गरेर एक प्रतिबेदन तयार गर्नुहोस् ।

क) आयोजनाको नाम : .....

ख) आयोजनाको अवस्थिति : .....

ग) आयोजनाको अवधि : .....

घ) आयोजनाको लागत : .....

ङ) आयोजनाका सम्भाव्य उपलब्धि र प्रभाव :

ग) प्रारम्भ मिति र सम्पन्न हुने मिति :

घ) अनुमानित लागत :

ङ) लाभान्वित संख्या :

च) आवश्यक जनशक्ति :

छ) हालसम्मका कार्यप्रगति :

ज) आयोजनाप्रति तपाईंको दृष्टिकोण र सुझाव :

एकाइ ३ : हाम्रा सामाजिक मूल्यमान्यता

३.१. विद्यार्थीलाई उनीहरूको समुदायमा रहेका कुनै ऐतिहासिक वा धार्मिक वा पर्यटकीय वा यस्तै कुनै सार्वजनिक महत्त्वका स्थलको भ्रमण गराउनुहोस् र तलका बुँदाका आधारमा प्रतिवेदन तयार गर्न लगाउनुहोस् ।

.....

१. भ्रमणको पृष्ठभूमि :

.....
.....
.....
.....
.....

२. भ्रमणका उद्देश्य :

.....
.....
.....
.....
.....

३. भ्रमण विधि :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

४. पत्ता लगाइएका कुराहरु :

.....
.....
.....
.....
.....

५. निष्कर्ष तथा सुझाव :

३.२. तपाईंको विद्यालयमा बालदिवस वा अन्य कुनै एक दिवस मनाउने कार्यक्रमको योजना तयार गर्नुहोस् । योजनामा साथीहरूबीच विभिन्न जिम्मेवारीहरू बाँडफाँड गर्नुहोस् । कार्यक्रमको समाप्तिपछि यसको समिक्षा प्रतिवेदन तयार गर्नुहोस् ।

३.३. तपाईंको परिवार तथा छरछिमेकमा जेष्ठ नागरिक असहाय र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अवस्था कस्तो छ ? साथीहरूसँग मिलेर खोजी गर्नुहोस् , उनीहरूको संरक्षण र सम्मानको लागि के कस्ता कार्यहरू गर्नुपर्ला ? सुभाव सहितको एउटा प्रतिवेदन तयार गर्नुहोस् ।

एकाइ ४ : सामाजिक समस्या र समाधान

४.१. तल दिइएका स्रोत साधनको संरक्षणसम्बन्धी प्रश्नावलीका आधारमा विद्यार्थीलाई आत्ममूल्याङ्कन गर्न लगाई प्राप्त निष्कर्ष समावेश गरी एक अनुच्छेद लेख्न लगाउनुहोस् :

क्रियाकलाप	विद्यार्थीहरूको व्यवहार	
१. म स्रोतसाधनको दोहन हुने कार्य	(क) गर्छु	(ख) गर्दिन
२. म स्रोतसाधनको संरक्षण कार्यमा सहभागी	(क) हुन्छु	(ख) हुँदिन
३. म स्रोतसाधन संरक्षण कार्यका लागि प्रचार प्रसार	(क) गर्छु	(ख) गर्दिन
४. म खाली जमिनमा वृक्षरोपण	(क) गर्छु	(ख) गर्दिन
५. म स्रोत साधन वरपरको वातावरण सरसफाइ कार्यमा सहभागी	(क) हुन्छु	(ख) हुँदिन
६. म स्रोतसाधनको दोहनबाट पर्ने असरहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यमा सहभागी	(क) हुन्छु	(ख) हुँदिन

४.२. समुदायमा विद्यमान कुनै एक प्रमुख सामाजिक समस्या पहिचान गर्नुहोस् । उक्त समस्या समाधानको लागि तल दिइएका चरणहरूको आधारमा समाधानको खाका प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

क) समस्याको पृष्ठभूमि अध्ययन :

ख) समस्याको पहिचान :

ग) समस्याको असर :

.....

.....

.....

.....

.....

घ) समाधानका सम्भावित विकल्पहरू :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ङ) उत्तम विकल्प छनोट :

.....

.....

.....

.....

.....

च) समाधानको प्रतिबद्धता र प्रयोग :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

५.४. 'मानव संरक्षण र प्रबर्द्धनमा नागरिकको भूमिका' विषयमा एउटा स्थानीय पत्रिकाका लागि सम्पादकीय तयार गर्नुहोस् । र कक्षामा प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

भ्रमण प्रतिवेदन

KRISHNA DHUNGANNA

१.३. तल दिइएका विषयमा खोजी गरी पत्ता लगाइएका तथ्यहरूको प्रस्तुती गर्नुहोस् :

क) अफ्रिका महादेशका मुख्य प्राकृतिक स्वरूपहरू :

.....

.....

.....

.....

.....

ख) अफ्रिका महादेशका मुख्य सहरी र औदागिक क्षेत्र :

.....

.....

.....

.....

.....

ग) अफ्रिका महादेशका प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू :

.....

.....

.....

.....

.....

घ) अफ्रिकासँग नेपालको प्राकृतिक, आर्थिक र सामाजिक जनजीवनको तुलना :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

एकाइ ७ हाम्रो विगत

७.१. तपाईं बसोबास गरेको समुदायमा भएका अगुवा राजनीतिज्ञलाई भेट गरी उहाँसँग वि.सं. २०४६ र २०६२-०६३ को जनआन्दोलनका कारणहरू र यी आन्दोलनपछि भएका सामाजिक र आर्थिक परिवर्तनका बारेमा प्रश्नहरू सोधी तलको तालिका पूरा गर्नुहोस् ।

आन्दोलनको वर्ष	आन्दोलनका कारणहरू	सामाजिक परिवर्तन	आर्थिक परिवर्तन
वि.सं. २०४६	१. २. ३. ४. ५.	१. २. ३. ४. ५.	१. २. ३. ४. ५.
वि.सं. २०६३	१. २. ३. ४. ५.	१. २. ३. ४. ५.	१. २. ३. ४. ५.

७.२. तपाईं बसोबास गरेको क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक स्थलहरूको खोजी तथा पहिचान गर्नुहोस् प्रतिवेदन तयार गर्नुहोस्।

क) परिचय :

.....

.....

.....

.....

ख) उद्देश्य :

.....

.....

.....

.....

८.१. तपाईं बसोबास गर्नुभएको वा विद्यालय रहेको नजिकको वडा कार्यालय जानुहोस् र त्यहाँका अध्यक्ष वा सचिवसँग उक्त वडाको अघिल्लो वर्षको योजना र चालु योजनाबिच विशेषता, लक्ष्य र रणनीतिका आधारमा भिन्नता र समानताहरू सोधखोज गरी विवरण तयार पार्नुहोस् ।

विशेषता :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

लक्ष्य :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

रणनीति

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

८.२. तपाईंको समुदायमा उपलब्ध उर्जाका विभिन्न स्रोतमध्ये बढी सम्भावना भएको उर्जाको स्रोत कुन हो ? उक्त उर्जाको स्रोतले त्यहाँको आर्थिक विकासमा कस्तो भूमिका खेलेको छ ? सोधखोज गरी प्राप्त विवरण प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

.....

.....

८.३. तपाईंको समुदायमा वैदेशिक रोजगारमा गएर फर्कनु भएका व्यक्तिको खोजी गरी उहाँले वैदेशिक रोजगारका क्रममा अनुभव गरेका सकारात्मक र नकारात्मक पक्ष सोधखोज गरी प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

एकाइ ९ : हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग

९.१. कक्षाका कुनै पाँच जना साथीलाई भेटी उनीहरूले सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोग हुन नदिन अवलम्बन गरेका सुरक्षात्मक उपायहरू सङ्कलन गरी एक प्रतिवेदन तयार पार्नुहोस् ।

एकाइ १० : जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन

१०. आफ्नो टोल वा समुदायका कुनै पाँच जना जेष्ठ नागरिकलाई भेटी उहाँको स्याहार सुसार र पारिपारिक सहयोग र सम्मानको अवस्था सम्बन्धमा विचार सङ्कलन गरी कक्षामा प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

त्रैमासिक अवधि	परियोजना कार्य संख्या	सम्पन्न परियोजना कार्य संख्या	सम्पन्न गर्नुपर्ने परियोजना जम्मा पूर्णांक	सम्पन्न गरिएका परियोजनाको प्राप्तांक	प्राप्तांक प्रतिशत	कैफियत
पहिलो त्रैमासिक परीक्षा :						
दोश्रो त्रैमासिक परीक्षा :						
तेस्रो त्रैमासिक परीक्षा						
कूल वार्षिक						

प्राप्तांक प्रतिशतलाई आन्तरिक मूल्यांकनको जम्मा अंकभार मध्ये निश्चित अंकभारमा रूपान्तर गरी प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

परियोजना कार्य सम्पन्न मिति :

विषय शिक्षकको नाम थर, सहि :